

Hoe maak je je tuin
klimaatbestendig?

Astrum

tuin en groenprojecten

garden and landscaping services

Inhoudsopgave

Hoe maak je je tuin klimaatbestendig?	1
Natte voeten of overdreven warm	1
Een klimaatvriendelijke tuininrichting	1
Het bodemleven	2
Kostbaar regenwater	2
Wat valt er?	3
Regenwateropslag	3
Wadi	3
Infiltratiekratten	4
Verharding	4
In de schaduw van een boom	4
De juiste beplanting op de juiste plek	5
Versteende omgeving	5
Hoog en laag	5
Oplossingen in je tuin	6

Hoe maak je je tuin klimaatbestendig?

Het klimaat verandert met piekbuien en hoge temperaturen. In dit E-book geven we je informatie en tips om je tuin klimaatbestendig te maken. Richt je tuin zo in dat het regenwater een plek krijgt en de temperatuur aangenamer is.

Natte voeten of overdreven warm

Het is soms te heet om in de tuin te zitten en lastig om planten goed te onderhouden. De droogte zorgt ervoor dat de grond indroogt en geen water opneemt. En dan ineens komt er te veel water naar beneden. In natte perioden verpietert de tuin en staat er water op plaatsen waar je het niet wilt. In droge periode moet je veel water geven en nog heeft de beplanting het moeilijk. De planten worden minder vitaal en het bodemleven wordt ook verstoord. Dit bodemleven is van grote invloed op de planten.

Een klimaatvriendelijke tuinrichting

Klimaatadaptatie betekent dat je jouw tuin aanpast aan het veranderende klimaat. Het gaat om hitte, droogte en wateroverlast te verminderen en benutten van kansen die een veranderend klimaat biedt.

Het uitgangspunt is zorgen voor een duurzaam watersysteem en het voorkomen van wateroverlast en hittestress om zo de effecten van klimaatverandering op natuur en gezondheid te beperken. Deze aanpassingen zijn geschikt in de meeste tuinen, behalve in versteende tuinen.

Waar houd je rekening mee om je tuin klimaatvriendelijk te maken? In dit E-book geven we jou informatie.

Het bodemleven

Een klimaatbestendige tuin bestaat uit beplanting die geschikt is voor jouw tuin en is opgebouwd in verschillende hoogtes. Om de beplanting te laten groeien en bloeien is een gezond bodemleven essentieel. Het bodemleven bestaat uit bacteriën en schimmels, kleinere organismen en insecten. Ze zorgen voor afbraak van plantenresten, mest en dode bodemorganismen en het vrijmaken van voedingsstoffen uit deze stoffen (bodemmineralen). Ook zorgen ze voor een goede bodemstructuur en het mengen van de bodem. En ze beperken ziekteverwekkende organismen.

Wanneer een bodem langdurig te droog is, te nat of te warm, gaat het bodemleven achteruit. Dan krijgt ook de beplanting het moeilijk. Regenwater wat niet vastgehouden kan worden, als de bodem verzadigd is, zakt naar diepere grondlagen.

Kostbaar regenwater

Richt je tuin zo in dat je regenwater opvangt en hergebruikt. Je kunt het ook tijdelijk opslaan en vertraagd laten infiltreren in de bodem.

Opvangen van regenwater voor hergebruik, kan in een reservoir, zoals een regenton, vat of tank. Van een dak met een oppervlakte van 10 m² komt per maand gemiddeld 550-700 liter. Regenwater dat op de grond valt, is bij een gemiddelde bui geen probleem. Zorg bij hevige buien dat het water ergens heen kan.

Wat valt er?

Doordat het klimaat verandert, is het weer lastiger te voorspellen. Het KNMI heeft het soms over neerslag van 20 mm per 24 uur. Dat is 20 liter per vierkante meter.

1mm is dus 1 liter per vierkante meter. Als dit in 24 uur valt, is er niet veel aan de hand. Wanneer er in korte tijd 40 tot 90 liter per vierkante meter valt, zorgt dit voor veel overlast.

Er zijn verschillende rekenmethodes beschikbaar om te berekenen met hoeveel neerslag je te maken hebt in jouw tuin. Wij houden ongeveer 650 – 850 liter per m² per jaar aan met een gemiddelde van 55 - 70 liter water per m² per maand. Let op, dit zegt niets over een piekbui of lange droge periode.

Regenwateropslag

Onderzoek eerst waar het water verzamelt en waar het heen gaat. Hoeveel water wil je opvangen en wat doe je met het overschot? Ook spelen een aantal technische zaken mee. Dit behandelen we nu niet. Als je hier meer over wilt weten, neem dan contact op.

Water wat op een dak valt bij een gemiddelde bui kun je opvangen met een regenton. Als je meer ruimte hebt, kun je een regenvat plaatsen. Heb je de ruimte om een tank in te graven, dan heb je voldoende water voor droge periodes.

Wadi

Regenwater wat niet opgeslagen kan worden, kan voor korte tijd gebufferd worden. Dit kan door een wadi aan te leggen. Een wadi is een kleine geul of een komvormige uitgegraven kuil waar regenwater naar toe kan en de tijd krijgt om in de grond weg te zakken.

Infiltratiekragen

Het is ook mogelijk om met infiltratiekragen een ruimte te maken waar het water heen kan. De infiltratiekragen worden ingegraven en krijgen een plek onder bijvoorbeeld een terras.

Verharding

Een te veel versteende tuin is nadelig omdat het water niet vrij in de bodem kan lopen. Verharding is in een tuin belangrijk voor een pad of terras. Het is wel belangrijk om hierin een evenwicht te zoeken. Het streven is om niet meer dan 30% van de tuin te verharden.

Half open verharding, zoals grind, is een mooie oplossing om regenwater vrij de bodem in te laten lopen. Verharding met grotere voegen zoals grastegels of klinkers die verder uit elkaar worden gelegd, kan ook.

In de schaduw van een boom

Om een klimaatbestendige tuin te maken is beplanting in verschillende lagen belangrijk. Door heesters en (kleinere) bomen een plek te geven ontstaat een micro-klimaat. Het bladerendek van een heester of boom houdt een deel van de zon tegen en zorgt voor verkoeling op de hele warme dagen. Een boom neemt ook veel water op en verdampt dit weer via zijn blad. Dit zorgt voor verkoeling.

Wanneer de zon vrij op de bodem schijnt, droogt de grond snel uit. Dit is nadelig voor het bodemleven en de planten. Een bodem die bedekt is met planten en ook een mulch-laag heeft, zal niet snel uitdrogen en zorgt voor een actief bodemleven. Het voordeel is ook dat bij een stevige bui de bodem niet 'dicht slaat'.

Een versteende omgeving weerkaatst de warmte juist waardoor het nog warmer wordt in de tuin.

De juiste beplanting op de juiste plek

Door te kijken naar de plek in de tuin, de omstandigheden waar een plant mee te maken krijgt en hier de beplanting op af te stemmen, vergroot je het succes van een klimaatbestendige tuin. Dit beperkt ook het onderhoud. Voor iedere tuin is er een assortiment planten, waardoor het niet alleen fijn is voor ons om in te verblijven, maar ook voor kleinere dieren, insecten, vlinders en bijen.

Versteende omgeving

In de stad of dichtbebouwde kernen in de buitengebieden zorgen alle daken en gevels voor opwarming. Deze warmte is ook van directe invloed op de temperatuur in de tuin.

Door daken te vergroenen met bijvoorbeeld Sedum, daalt de temperatuur. Hetzelfde geldt voor groene gevels. Een groene gevel zorgt niet alleen voor een verkoelend effect in de tuin maar ook voor een koeler huis. Een groendak en groene gevel hebben als bijkomend effect dat ze een deel van het regenwater bufferen, tijdelijk vasthouden en het water laten verdampen.

Hoog en laag.

(Regen)water loopt altijd van hoog naar laag. Door hier gebruik van te maken en de tuin in te richten met hoge en lage delen, wordt het overschot naar een plek geleid waar het geen kwaad kan. Met een kleinere tuin kan een plantvak of gazon als infiltratie gedeelte dienen. Door een deel van het gazon of de plantvakken lager aan te leggen zorg je voor een extra buffer bij hevige regenval.

Oplossingen in je tuin.

We lopen alles nog een keer door.

- Een verharde tuin of omgeving zorgt ervoor dat het regenwater nergens naar toe kan en zo voor overlast zorgt. Is al die verharding wel nodig?
- Planten zorgen voor verkoeling. Zorg dat je planten op de juiste plek staan en de verzorging is makkelijk.
- Planten en groen, zoals een gazon en een bladerdek van een boom zorgen voor verkoeling. Onder een boom is het gemiddeld 10 graden koeler en een gazon absorbeert warmte, steen weerkaatst juist warmte.
- De gevel van je huis kan je laten begroeien met een klimplant, hiervoor zijn diverse planten geschikt en er zijn ook hulpmiddelen om de planten netjes te geleiden. Een groendak zorgt voor verkoeling in je huis en de omgeving.
- Maak je plantvakken lager dan de verharding zodat het regenwater de tuin in loopt in plaats van dat het op de verharding blijft staan.
- Vang regenwater op en gebruik het later of laat het infiltreren.
- Een pergola met klimplanten zoals een Druif of Blauwe Regen zorgen voor schaduw op het terras.
- Verharding die half open is zoals waterpasserende verharding of grind laten regenwater door zodat het de grond in kan lopen.

Heb je na het lezen van dit E-book een idee gekregen van wat er kan maar heb je moeite dit te vertalen naar je eigen tuin? Of wil je meer weten over de verschillende mogelijkheden? Neem dan gerust contact met ons op!